



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

**Parisiis, 1644**

Publica epistola scripta ab Eusebio episcopo Caesareae Palaestinae. Capvt  
XXXIV.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-15072**

ni nostri Iesu Christi, & Spiritus sancti, cui sit gloria in sæcula. Amen.

εἰς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ᾧ ἡ δόξα εἰς πάντας αἰῶνας ἀμὲν.

*Publica epistola scripta ab  
Eusebio episcopo Casareæ Palæstinæ.*

Ἐκκλησίᾳ Ἐπιτολή γραφεῖσα παρὰ  
Εὐσεβίου Ἐπισκόπου Καισαρείας  
τῆς ἐν Παλαιστίνῃ.

CAPVT XXXIV.

ΚΕΦΑΛ. λθ.

ETSI verisimile est, fratres carissimi, ea quæ de fide ecclesiastica in amplo & frequenti Concilio Nicææ coacto tractata sunt, ad vos aliunde perlata esse, præsertim cum fama ipsa accuratam rerum gestarum narrationem sua celeritate præcurrere soleat: tamen ne veritas, si auditione sola ea acceperitis, contra se habeat vobis nuntietur, primum eam fidei formulam, quæ a nobis Concilio proposita est, deinde alteram, quam episcopi, vbi nostris pauca adiecerunt, ediderunt, ad vos mittere necesse putauimus. Nostra vero formula, quæ tum coram imperatore nostro sanctissimo perlecta est, tum recte se habere pro certo explorata, ad hunc modum se habet.

ΤΑ ὅτι τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως  
παραμαρτυρήσει καὶ τῶν μεγα-  
λων συνόδων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνδρο-  
μηθῆσαν, εἰκὸς μὲν ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ, καὶ  
ἄλλοθεν μεμαθηκέναι, τῆς φημὸς  
προσέχειν εὐθύτας. Ὅτι ὅτι τῆς  
προσπορεύων παραμαρτυρίας ἀληθῆ  
λόγον· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐν ποιότητι αἰῶνος  
τῆς ἀληθείας ἐστῶσι ὑμῶν ἀπί-  
στανται, ἀγαθῶς διεπεμψαμένα  
ὑμῖν, προσέτοιμον μὲν τῶν ὑφ' ἡμῶν προ-  
βιβῆσαν ὅτι τῆς πίστεως γραφῶν, ἐ-  
πιτετα δὲ τῶν διδασκῶν, τῶν τῆς ἡμετέ-  
ρας Φωνῆς προσδρακῶν Ἐπιβαλόν-  
τες ἐκδεδώκασι. τὸ μὲν οὐδ' ἡμῶν  
γραμμά ἐπὶ παροῦσα τῆς Ἐπιφιλί-  
στῆτος ἡμῶν βασιλείας ἀναγνωσθέν, ὅ-  
τι ἔχον καὶ δοκίμως ἀποφανθέν, τῶ-  
ν ἔχον. Ὅτι ὅτι.

*Fides a nobis exposita.*

Ἡ ὑφ' ἡμῶν ἐπιτεθεισα πίστις.

Sicut ab episcopis qui nos antegressi sunt, accepimus tum cum fidei fundamenta in nostris animis primum iacta essent, cumque lauacro baptismi abluti essemus, audiuius, sicut a diuinis scripturis didicimus, & sicut cū fungeremur presbyteri munere, & cum episcopatum obtineremus, credidimus & docuimus; sic etiam iam credentes nostram fidem patefacimus: ea est talis.

Καθὼς παρελάβομεν παρὰ τῶν  
πρὸ ἡμῶν Ἐπισκόπων, καὶ ἐν τῇ  
προσῆτι κατηχήσει, καὶ ὅτι τὸ λουτρὸν  
ἐλαμβάνομεν, καὶ καθὼς ἀπὸ τῶν  
θεῶν γραφῶν μεμαθηκέναι, καὶ ὡς  
ἐν τῶν προσδρακῶν ἐν αὐτῇ τῇ Ἐπι-  
σκοπῇ Ἐπιστομῶν τε καὶ ἐκδιδασκα-  
λῶν, οὕτω καὶ νῦν προσέτοιμος τῶν ἡμε-  
τέρων πίστιν ὑμῖν προσφέρομεν· ἐστὶ  
δὲ αὕτη.

Credimus in vnum Deum

Γινεσόμεθα εἰς ἓνα θεὸν πατέρα

πατ-



ΑΝΘΩ  
CHRISTI  
35.

παντοκράτορα, ὅτι τῶν ἀπάντων ὄρα-  
 τῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν· καὶ εἰς ἕνα  
 κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅτι τῆς θεοῦ  
 λόγον, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός,  
 ζωὴ ἐκ ζωῆς, ἡὸν μονογενῆ, ὡς  
 ὁποῖον πατρὸς κτίσεως, ὡς πάντων  
 τῶν αἰώνων ἐκ τῆς πατρὸς γεγεννημέ-  
 νον, δι' οὗ καὶ ἐγένετο πάντα· ὅτι  
 διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκω-  
 θέντα, καὶ ἐκ αὐθιγαῖς πολιτευσά-  
 μενον, καὶ πάθοντα, καὶ ἀναστάντα τῇ  
 τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἀνελθόντα πρὸς τὸν  
 πατέρα, καὶ ἕξοντα πάλιν ἐκ δεξιῆς  
 κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. πνεύομεν  
 ἕως ἐκ πνεύμα ἁγίου, ἀληθῶς πνεύ-  
 μα ἁγίου, καὶ ὁ κύριος ὁ ἡμῶν  
 ἰσοπέλλων εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ ἑαυ-  
 τῶν μαθηταί, εἶπε· πορεύθεντες μαθη-  
 τεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες  
 αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τῆς πατρὸς, καὶ τῆς  
 υἱοῦ, καὶ τῆς ἁγίου πνεύματος. ὡς  
 ἂν καὶ διαβεβαιούμεθα οὕτως ἔχειν,  
 καὶ οὕτω φρονεῖν, καὶ πάλιν οὕτως  
 ἐγκρίναι, καὶ μέχρι θανάτου ὑπο-  
 ταύτης ἐπίσταται τῆς πίστεως, ἀναθε-  
 ματίζοντες πᾶσαν ἄθεον ἄρεσιν. ταῦ-  
 τα ἀπὸ καρδίας καὶ ψυχῆς πάντως  
 πεφρονηκέναι, ὅτι οὐ πρὸ ἐγνωσμένου ἐ-  
 σωσθῆναι, καὶ νῦν φρονεῖν τε, καὶ λέ-  
 γαν ὅτι ἀληθείας Ἰησοῦ τῆς θεοῦ τῆς  
 παντοκράτορος καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-  
 σοῦ Χριστοῦ μαρτυρούμεθα, δεικνύοντες  
 ἔχοντες, καὶ δι' ἰσοπέλλων πείθειν  
 ὑμᾶς, ὅτι καὶ τοῦ ἀρεληλυθότος  
 χρόνου οὕτως ὁπιστεύομεν τε καὶ ἐ-  
 κηρύσσομεν. ταῦτης ὑφ' ἡμῶν ἐκτε-  
 θεῖσθαι τῆς πίστεως, οὐδενὶ περιω-  
 ἀντολογίας τόπος. ἀλλ' αὐτὸς τε  
 ὡς ὁ θεοφιλέστατος ἡμῶν βα-  
 σιλεύς, ὁρῶντα περὶ ἐλεῖν αὐτῶν  
 Concil. Tom. 2.

Patrem omnipotentem, visibili-  
 um omnium & invisibilium  
 creatorem: Et in vnum Domi-  
 num Iesum Christum, Dei Ver-  
 bum, Deum de Deo, lumen de  
 lumine, vitam de vita, filium  
 vnigenitum, primogenitum om-  
 nis creaturæ, ante omnia sæcu-  
 la ex Patre genitum; per quem  
 etiam omnia facta sunt: Qui  
 propter nostram salutem incar-  
 natus est, & inter homines ver-  
 fatus: qui passus est, & resurrexit  
 tertia die, & ascendit ad Patrem,  
 & iterum venturus est in gloria  
 iudicare viuos & mortuos. Cre-  
 dimus etiam in vnum Spiritum  
 sanctum, vere Spiritum sanctum,  
 sicut Dominus noster cum disci-  
 pulos suos ad prædicandum mit-  
 teret, locutus est: *Euntes docete  
 omnes gentes, baptizantes eos in  
 nomine Patris, & Filii, & Spi-  
 ritus sancti.* De quibus confir-  
 mamus ita esse, nos ita sentire,  
 sic etiam sensisse, & vsque ad  
 mortem huic fidei insistere vel-  
 le, anathemate impiæ cuique  
 hæresi denunciato. Atque de istis  
 rebus omnibus nos sincere ex  
 animo ita sensisse, ex quo nos-  
 met noscere poteramus, & iam  
 etiam vere tum sentire, tum di-  
 cere, Deum omnipotentem &  
 Dominum nostrum Iesum Chri-  
 stum coram testamur, certaque  
 demonstratione ostendere pos-  
 sumus, vobisque ratione persua-  
 dere, nos temporibus præteri-  
 tis ita credidisse, & prædicasse.  
 Cum hanc fidem exposuissimus,  
 nulli erat contradicendi locus.  
 Quinetiam imperator ipse nos-  
 ter sanctissimus hanc nostram  
 fidem veritatem in se complecti  
 primus omnium testificatus est,  
 seque eodem animo esse constan-  
 M m m



ter asseruit, præcepitque ut omnes eidem assentirentur, decretis eiusdem subscriberent, congruerent cum eisdem, dummodo vna vox consubstantialis adscriberetur; quam quidem ille ipse explicauit: quod non secundum corporis affectiones dicatur patri consubstantialis, neque quod per diuisionem vel sectionem ullam ex patre constaret. nam fieri non potest, ut natura quæ materiæ expers est, quæ sola intelligentia percipitur, quæ corpore vacat, corpoream ullam affectionem in se excipiat: sed eiusmodi res nos diuinis & arcanis verbis debere complecti. Sapientissimus quidem & pius noster imperator de his isto modo philosophatus est. Episcopi autem propter hanc vocem, consubstantiale, istam formulam ediderunt.

*Fidei formula in Concilio edita.*

CAPVT XXXV.

**C**REDIMVS in vnum Deum, Patrem omnipotentem, omnium visibilibus & inuisibilibus creatorem: Et in vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei, genitum ex Patre vnigenitum, hoc est, ex substantia patris, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt, & quæ in cælo, & quæ in terra sunt: Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, homo factus est, passus est, sepultus est, & resurrexit tertia die, ascendit ad cælos, venturus

ἐμὲ πύρην· οὐτω τε & ἐὰν ᾤσθην  
νὲν σωωμολόγησε, καὶ ταύτην ᾤσθην  
πάντας συγκαταπέθεαι, ὑπογράψεν  
τε τοῖς ὁδοῖσι, καὶ συμφωνεῖν ἑπι-  
ποις αὐτοῖς ᾤσθην κελύετο, ἐπὶ μόνου  
ᾤσθην ἑπιφάνους ῥήματος τῆ ὁμο-  
σίου, ὃ ἐ αὐτὸ ἡμιλύθεσε, λέγειν·  
ὅτι μὴ κατὰ τὰ ἴδιαι σωματικῶν πᾶσι  
λέγειτο τῶ πατρὶ ὁμοούσιον, οὐτε  
καὶ διαίρεσιν, οὐτε κατὰ πᾶσι ὁμο-  
μῶν ἐκ τῆ πατρὸς ὑποστάσεως· μηδὲ  
ῥῆ δυνάμει πᾶσι αὐτῶν, καὶ νοεῖν,  
καὶ ἀσώματον φύσιν σωματικῶν ἐκ  
πατρὸς ὑφίστασθαι· τοῖσι δὲ καὶ ὁμο-  
ῥήτοις λόγοις ᾤσθην τὰ πᾶσι τα  
νοεῖν. καὶ ὁ μὲν σοφώτατος ἡμῶν καὶ  
δυσσεβέστατος βασιλεὺς τὰ τοιαῦτα ἐπι-  
λοσόφει· ④ δὲ ᾤσθην ἑπιφάνους τῆ ὁ-  
μοουσίᾳ ᾤσθην ἑπιφάνους, πᾶσι δὲ πᾶσι ῥα-  
φῶν πεποιθήσεται.

Η δὲ τῆ σωδοῦ ὑπαγραφήσεται  
πίσι.

ΚΕΦΑΛ. λέ.

**Π**ΙΣΤΕΥΟΜΕΝ εἰς ἓνα θεόν,  
πατέρα παντοκράτορα, πάντων  
ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν· ἐ  
εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν  
ἕκτον τῆ θεοῦ, ῥηνηθέντα ἐκ τῆ πα-  
τρὸς μονογενῆ, τῆς ἑστίν, ἐκ τῆς οὐ-  
σίας τῆ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ  
φωτὸς, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀλη-  
θινῆ, ῥηνηθέντα, ἕ ποιηθέντα, ὁμοού-  
σιον τῶ πατρὶ, δι ἃ τὰ πάντα ἐγένε-  
το, τὰ τε ἐν οὐρανοῖς, τὰ τε ἐν τῇ γῆ·  
④ δι ἡμᾶς ᾤσθην ἀνθρώποις, καὶ δι ἃ  
πᾶσι ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόν-  
τα, καὶ σαρκωθέντα, καὶ ἐνανθρωπή-  
σαντα, παθόντα, τεφέντα, καὶ ἀ-  
ναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόν-  
τα εἰς τὸν οὐρανόν, ἐρχόμενα